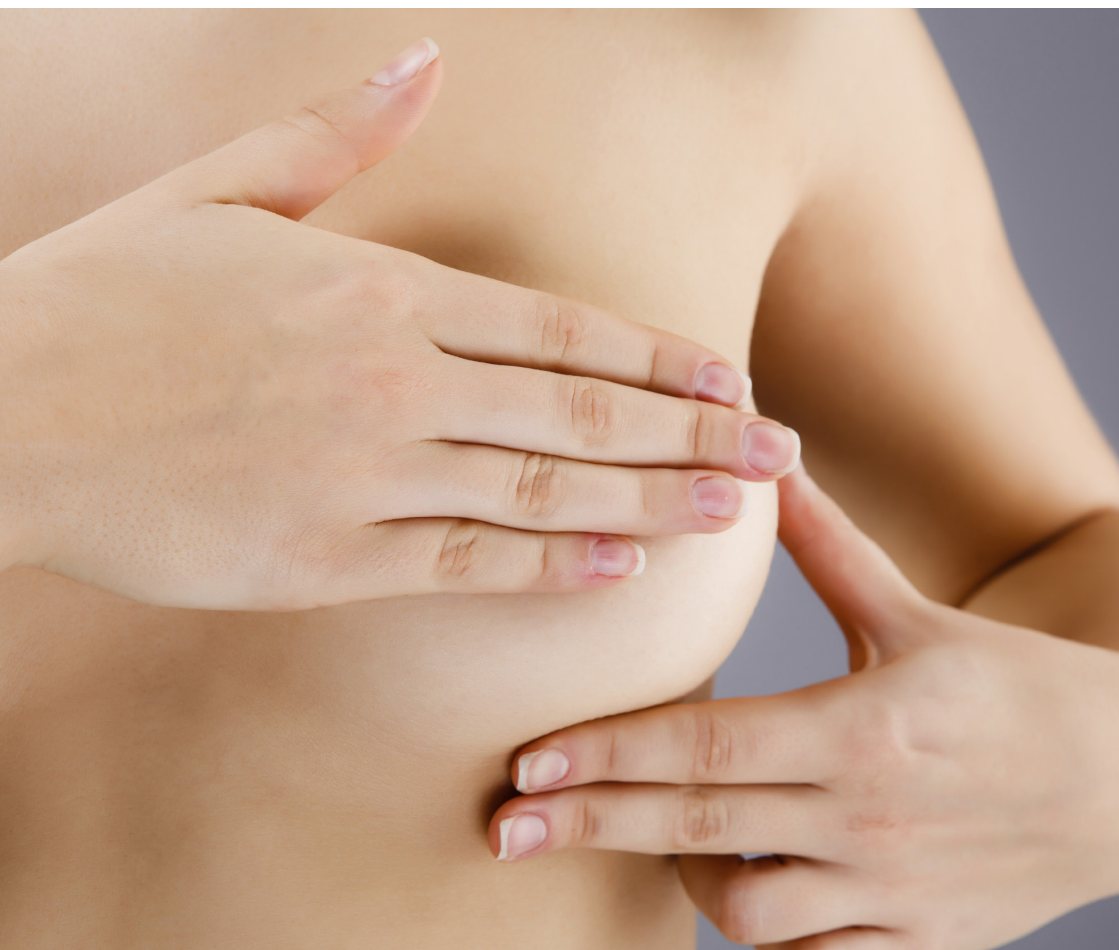

Bryst- rekonstruksjon og reduksjon

► SI Hamar

Denne informasjonsbrosjyren er rettet til deg som skal ha rekonstruksjon/reduksjon av bryst. Ta brosjyren med deg når du skal legges inn på sykehuset.

REKONSTRUKSJON AV BRYST

Hvert år får vel 1350 personer fjernet brystet på grunn av brystkreft i Norge. Erfaringene er at omlag 30 prosent av disse, 450 kvinner, er aktuelle for å få en rekonstruksjon av brystet i samme operasjon som sykt vev blir fjernet (primærrekonstruksjon). Det er noe usikkerhet om hvor mange som ønsker rekonstruksjon i etterkant (sekundær rekonstruksjon), men antageligvis 300 kvinner. På grunn av strålebehandling, er det aktuelt med rekonstruksjon med eget vev for omtrent 150 av disse. Totalt er det 750 rekonstruksjoner i Norge årlig.

Gentesting av brystkreftopererte med tanke på BRCA 1 og 2* fører til at vi oppdager flere som er genbærere enn tidligere. Genbærerne skal tilbys forebyggende fjerning av begge bryst og primær rekonstruksjon. Dette gjelder omtrent 75 kvinner hvert år.

Mange pasienter trenger flere inngrep, før brystrekonstruksjon er ferdig.

Eksempler på dette er:

- bytte fra expander til permanent protese
- rekonstruksjon og tatovering av ny brystvorte
- reduksjon/korrigerende av det andre brystet.

Det rekonstruerte brystet vil ikke se ut som det brystet som ble fjernet. I undertøy og de aller fleste klær, vil det rekonstruerte brystet se naturlig ut. Men, uten klær er et rekonstruert bryst aldri likt det som er fjernet.

KIRURGISKE METODER

I hovedsak er det tre alternativer av rekonstruksjon som utføres her:

1. Rekonstruksjon med permanent/ expanderprotese i samme inngrep som brystet blir fjernet (primær).
2. Rekonstruksjon med permanent/expanderprotese i etterkant av annen behandling (sekundær).
3. Rekonstruksjon med eget fettvev, muskelen på ryggen (latissimus dorsi), brukes. I tillegg kan en *expanderprotese* legges inn.

Expanderprotese: en ballong av silikon med ventil som legges inn under muskelen, størrelsen økes gjennom innsprøyting av sterilt saltvann gjennom ventilen. Det er da mulig å øke, eventuelt minske brystvolumet gradvis til ønsket størrelse.

*) BRCA 1 og 2 er et gen. Det man til vanlig omtaler som arvelig brystkreft (der genfeilen er funnet), er arvelig bryst-eggstokkreft som skyldes feil i BRCA1 eller BRCA2. (Hentet fra den norske legeföreningen)

SYKEHUSOPPHOLDET

Innleggelsesdagen

Du kan bli lagt inn samme dag som du skal opereres, og følgende vil da skje:

- Lege og sykepleier informerer om operasjonen og om rutiner før og etter operasjonen. Anestesilegen (narkoselegen) informerer om bedøvelsen.
- Det blir tatt blodprøver.
- Du må forberede deg på at det kan bli en del venting.
- Dusje kvelden før og samme dag (med hibiscrub ved rekonstruksjoner) og ha på deg rene sykehusklær før du legger deg i sengen. Neglelakk og sminke må fjernes. Hibiscrub er en bakteriedrepende såpe som du får kjøpt på apoteket.
- Du får utdelt støttestrømper på avdelingen hvis du skal fjerne brystet i samme operasjon som du får innlagt protese (primærrekonstruksjon). Disse skal settes på før operasjonen og være på frem til hjemreise.
- Du får tilbud om noe å sove på hvis du har problemer med å sove.

Operasjonsdagen

- Ikke spis mat, røyk eller tygg tyggegummi etter kl. 02.00. Du kan drikke klare væsker (vann, saft, te, kaffe, brus, juice uten fruktkjøtt og preoperative næringsdrikker) frem til kl. 06.00. Etter kl. 06.00 skal du verken spise, drikke, røyke, snuse eller tygge tyggegummi.
- Dusj med hibiscrub og ha på deg rene sykehusklær ved rekonstruksjon. Skal du gjøre en reduksjon, vasker du deg om morgenen med vanlig såpe.
- Du får lagt inn en venflon (plastkanyle) i hånden/armen. Dette skjer på sengeavdelingen eller på operasjonsstua.
- Sørg for å få låst inn dine verdisaker.
- Du får smertestillende og avslappende tabletter (premedikasjon) og eventuelt dine faste medisiner som anestesilegen har bestemt at du skal ha.

Etter operasjonen

- Du flyttes til overvåkningsavdelingen. Her vil du bli noen timer.
- Du har ett eller flere dren (rør) i sårhulen. Disse blir fjernet etter legens forordning. Reiser du hjem med dren vil du få opplæring og en forklaring på hvordan du skal forholde deg til dette. Det varierer om du som gjør en reduksjon har dren.
- Du får drikke to timer etter operasjonen og spise etter seks timer.
- Du får antibiotikatabletter etter operasjonen og fram til drenet fjernes for å forebygge faren for infeksjon.
- Det er normalt å ha smerter etter inngrepet. Hvis du får utført en rekonstruksjon, vil du det første døgnet få lokalbedøvende medikamenter i operasjonsområdet. Smertene forventes å avta i løpet av to uker. Dette vil sykepleier gi gjennom et smertekateter som legges inn under operasjonen. Disse fjernes etter maks tre dager, kanskje før. Deretter går du over til smertestillende tabletter. Hvis du får utført en reduksjon, får du smertestillende tabletter ved behov, eventuelt intravenøst.
- Hevelse og stivhet i og rundt operasjonssåret er vanlig, også etter at du har kommet hjem.
- For å forebygge blodpropp, vil du få en blodfortynnende sprøyte i mageskinnet daglig under oppholdet. Alle som gjør rekonstruksjoner skal ha dette i ti dager, det vil si at du må sette den når du kommer hjem. Sykepleierne vil vise deg hvordan du gjør det. Hvis du synes det er vanskelig, kan du henvende deg på legekontoret.
- Du får også med deg smertestillende tabletter hjem etter behov.
- Du får med deg en sykemelding for fire til seks uker, avhengig av hvilket arbeid du har.
- Du får med deg en kontrolltime på kirurgisk poliklinikk hos plastikk-kirurg 3,5 uke etter operasjon. Har du gjort en primær rekonstruksjon på grunn av brystkreft, får du også en time hos brystkreftkirurgen sammen dag.

Etter utskrivelse

- Sårene er sydd med selvoppløsende tråd og dekket av strips og bandasje. Det bør sitte på i ti til tolv dager etter operasjonen. Arrene bør tapes med Micropore tape i tre-fire måneder. Tape skiftes ukentlig eller ved behov etter dusjing. Skulle du reagere allergisk med kløe, svie, rødhet på micropore tapen, skal du ikke bruke den.
- En viss hevelse samt blødning og misfarging av huden er vanlig, men forbigående.
- Du kan ikke dusje før drenene er fjernet og tidligst etter fire dager. For å unngå infeksjon, er det anbefalt å la tapen over operasjonssåret lufttørke før du setter over ny bandasje.
- Infeksjoner kan oppstå ved disse operasjonene. Vanligvis vil det oppstå fem til syv dager etter operasjon. Får du for eksempel økende smerter, hevelse, rødme, sekresjon og feber, kan det være tegn på at en infeksjon utvikler seg. Da skal du kontakte din fastlege eller oss for vurdering av antibiotikabehandling.

Spesielle hensyn

Ved brystrekonstruksjon:

- Sports BH benyttes hele døgnet i seks uker , og brystbind hele døgnet i tre uker. Deretter tre uker på dagtid. Tyngdebelastning: 1 kilo de første tre ukene og inntil 2 kilo de neste tre ukene. Du bør ikke trene og ikke utføre tunge løft, eller heve armene over hjertenivå, de første seks ukene etter operasjon. Du skal unngå fysiske aktiviteter som: løp, sykling, ski, ridning, svømming, sport med kroppskontakt og styrketrening de første seks ukene. Du skal også unngå tunge løft.
- Fem til ti prosent av pasienter som gjennomgår rekonstruksjon med protese, kan oppleve å få "kapselkontraktur" etter rekonstruksjon. Det vil si at arrvev som dannes rundt brystprotesen kan trekke seg sammen, bli hard og klemme på brystprotesen. Symptomene kan være alt i fra litt ubehag til smerter. Operasjon kan bli nødvendig dersom det gir mye smerter. "Kapselkontraktur" kan oppstå igjen, selv etter ny operasjon.
- Ved rekonstruksjon husk å ta med deg magneten til kontroll på poliklinikken, den brukes til å fylle på protesen.

Ved brystreduksjon:

- Følelsen i huden kan være nedsatt eller borte i deler av brystet fordi enkelte hudnerver er skåret over. Det meste av følelsen vil som regel komme tilbake etter et år.
- Stabil vekt er viktig når det gjelder å beholde god form på brystene.
- Du kan risikere at du ikke kan amme etter operasjonen. Melkemengden som produseres kan også bli noe lavere.
- Ved reduksjon kan du løfte inntil to kilo de første tre ukene.
- Ved reduksjon skal du bruke sports BH hele døgnet i seks uker. Etter det skal du bruke sports BH på dagtid i to til tre måneder.

KONTAKTINFORMASJON

Er du usikker eller lurer på noe? Ta kontakt!

► **Kirurgisk avdeling H4, Sykehuset Innlandet Hamar**

Dagtid/kveld/helg:..... Telefon 62 53 74 81